

DIRETS CIUTADANS

núm. 11 - setembre 2004

Butlletí bimestral del Síndic de Greuges

UN VINTÈ ANIVERSARI QUE MIRA CAP AL FUTUR

El vintè aniversari de la institució, que s'escau en aquest any, ha coincidit amb el canvi del titular. El nou Síndic de Greuges, Rafael Ribó, va presentar al Parlament el passat dia 23 de setembre les línies d'actuació d'aquesta nova etapa, que tenen com a objectiu donar "un nou i fort impuls a la institució".

Augmentar la visibilitat i proximitat del Síndic de Greuges, una dedicació especial als drets socials, reforçar el caràcter del Síndic com a controlador-col·laborador de l'Administració, potenciar les relacions amb el Parlament i adaptar l'estructura de la institució per fer front a aquestes tasques i reptes són les cinc línies d'actuació marcades.

1) Augmentar la visibilitat i proximitat del Síndic

El Síndic de Greuges vol ser una institució molt més accessible. En aquest sentit es potenciaran i milloraran totes les línies d'accés –telefònica, correu i presencial–, amb la potenciació del Servei d'Informació al Ciutadà.

Per millorar en el coneixement de la realitat social es crearà un Consell Social en què estaran representades les diferents entitats, organitzacions o institucions de defensa dels drets dels ciutadans, i que operarà com a òrgan de proposta i consulta. També es potenciarà la presència del Síndic en el territori i es fomentarà la presència mediàtica de la institució.

2) Drets Socials

Els drets socials que per la seva configuració o per afectar col·lectius marginats han d'aconseguir un major nivell de garantia seran una prioritat per al Síndic de Greuges de Catalunya. Gent gran, la igualtat de gènere, la immigració, l'exclusió social i el sistema penitenciari, seran alguns d'aquests àmbits on es prestarà una atenció especial.

3) Reforçar el Síndic com a controlador-col·laborador de l'Administració

S'han de buscar mecanismes adreçats a obligar l'Administració a auxiliar el Síndic durant la tramitació d'expedients, escurçar terminis de resposta, desplaçar personal del Síndic a les instàncies administratives i fer públiques, a través dels mitjans de comunicació, les situacions de clara manca de col·laboració per part de les administracions.

4) Potenciar la relació amb el Parlament

S'incrementaran les compareixences al Parlament perquè la cambra conegui millor la feina del Síndic i en sigui més partícip. També s'impulsarà el fet de poder influir en els continguts de les lleis mitjançant la participació en el procés d'elaboració quan afecti matèries de la seva competència.

5) Adaptar l'estructura de la institució als nous reptes

Per portar a terme aquests objectius es vol dotar de més personal i crear noves àrees d'actuació i nous departaments, a més d'un canvi i una renovació en la dinàmica de funcionament de la institució.

NOMENATS ELS DOS NOUS ADJUNTS DEL SÍNDIC DE GREUGES

Adjunta

Laura Díez Bueso (Barcelona, 1969) és doctora en Dret per la Universitat de Barcelona. Professora titular de Dret Constitucional d'aquesta Universitat i, des del 2002 fins al seu nomenament, ha estat assessora de desenvolupament autonòmic a l'Institut d'Estudis Autonòmics de la Generalitat de Catalunya.

La seva memòria de llicenciatura (1993) i la seva tesi doctoral (1997) han estat dedicades a la institució del Síndic de Greuges i a altres defensors del poble autonòmics. Per elaborar-la va efectuar diferents estades als defensors autonòmics de l'Estat espanyol i també a l'Ombudsman de Suècia, país on va néixer la primera institució d'aquest tipus.

A més de la publicació de la seva tesi doctoral, "Els defensors del poble-ombudsman de les comunitats autònomes", ha escrit diversos llibres i articles publicats a l'Estat espanyol i a l'estranger, i ha participat en diferents grups d'investigació sobre l'ombudsman com ara l'Ombudsman System de l'Internacional Institute of Administrative Sciences de Brussel·les.

A més d'estar especialitzada en temes relacionats amb l'Estat autonòmic té també una àmplia bibliografia sobre estrangeria i el règim jurídic de la immigració. És membre del Grup d'Estudis sobre els Drets dels Immigrants de la Universitat de Barcelona.

Adjunt per a la Defensa dels drets dels Infants

Jaume Funes (Calatayud, 1947) és llicenciat en Psicologia per la Universitat de Barcelona i titulat en Periodisme per l'Escola Oficial de Periodisme de Barcelona.

En la seva trajectòria professional ha combinat les feines a l'Administració –Ajuntament de Cornellà, Generalitat de Catalunya i Diputació de Barcelona–, on ha exercit diversos càrrecs i funcions executives o d'assessorament, sempre relacionades amb l'atenció als adolescents i joves i, de manera especial, a les seves dificultats socials, amb altres activitats de formador d'equips educatius, d'investigació, divulgació, docència i assessorament sobre el mateix tema. És autor de diferents llibres sobre educació i integració social.

Els vint anys de la institució han coincidit amb un nou canvi de titular. Des del passat mes de juliol, Rafael Ribó és el tercer Síndic de Greuges de Catalunya, en substitució d'Anton Cañellas, que ho ha estat en els últims onze anys. S'obre, doncs, una etapa nova en què s'aprofitarà tot el bagatge de Frederic Rahola, que va posar en marxa la institució, i el d'Anton Cañellas, que la va consolidar.

Però la societat és canviant i també el Síndic ha d'encarar nous reptes i noves línies d'actuació, sempre amb l'objectiu de ser més accessible i donar una resposta millor al ciutadà. Cal, doncs, donar un fort impuls a la institució per relançar i aprofundir en el seu encàrrec estatutari que no és altre que la defensa dels drets i llibertats públiques.

La majoria de canvis i propostes d'impuls es portaran a terme gràcies a l'esforç i el treball del personal de la institució i al futur augment de mitjans materials i humans.

El Síndic, amb la voluntat de ser més obert i estar més a prop de la realitat social, demana la col·laboració al Parlament, que ha de ser partícip de la seva feina i missió, i també a entitats, ONG, organitzacions de consumidors, comunitat educativa, etc.

Són els ciutadans, en general, que han de veure el Síndic com una casa oberta on poden donar a conèixer les seves queixes i inquietuds.

PROBLEMES DE MATRICULACIÓ A LES ESCOLES QUE S'ALLARGUEN FINS A L'INICI DEL CURS ESCOLAR

El passat dia 10 de setembre, pocs dies abans de l'inici del curs escolar, el Síndic de Greuges de Catalunya, acompanyat de l'adjunt per a la defensa dels drets dels infants, va mantenir una reunió de treball amb la consellera d'Educació Marta Cid. En aquesta trobada amb la consellera, el Síndic va exposar la seva preocupació i les seves reflexions pels problemes i queixes sorgits arran del procés de matriculació als centres escolars que fan referència a l'acreditació del domicili dels futurs alumnes. Aquest any alguns dels conflictes concrets sorgits d'aquesta problemàtica encara no havien estat resolts a principi de setembre, a pocs dies de l'inici de les classes.

L'acreditació dels domicilis dels futurs alumnes en la matriculació als centres d'ensenyament és una problemàtica que arriba cada any al Síndic i a la qual aquest ja s'ha referit en diferents informes des de l'any 1996.

El Síndic creu que s'haurien d'establir nous mecanismes perquè en cas de conflicte es pugui dirimir amb seguretat sobre la veracitat de la informació aportada pels pares dels futurs alumnes, sobretot pel que fa al domicili familiar.

El Síndic considera també que s'han de buscar mecanismes àgils de col·laboració per part de les administracions implicades –ajuntaments i Departament d'Educació– perquè puguin resoldre tots els conflictes plantejats durant el període de matriculació i abans de setembre, mes d'inici del curs escolar. Valora positivament la intenció del Departament de modificar les formes d'acreditar la realitat del que es declara per intentar evitar al màxim el frau, però recorda que la normativa actual ja preveu mecanismes, fins ara poc utilitzats.

Malgrat tot, el dret a escollir escola no és mai un dret absolut i il·limitat ja que els centres educatius vénen condicionats per la seva capacitat, les seves instal·lacions i pel nombre de famílies que volen portar-hi els seus fills.

SEGONA EDICIÓ DEL CURS SOBRE EL SÍNDIC DE GREUGES A LA UNIVERSITAT AUTÒNOMA DE BARCELONA

El proper 14 d'octubre començarà la segona edició del curs sobre la institució del Síndic de Greuges a la Universitat Autònoma de Barcelona. En aquesta segona edició aquest crèdit de lliure elecció de 25 hores està obert a tots els alumnes de la Universitat. La sessió inaugural del curs anirà a càrrec del Síndic de Greuges, Rafael Ribó, que farà una conferència sobre "La defensa dels drets constitucionals dels ciutadans pels comissionats parlamentaris. Actualitats i perspectives".

Durant el curs s'explicaran les funcions, competències i actuacions del Síndic de Greuges així com també el seu marc jurídic. El curs l'impartiran professors universitaris, juristes, assessors del Síndic de Greuges i altres membres del seu equip.

EL SÍNDIC PARTICIPA A BELGRAD EN UNA CONFERÈNCIA DEL PACTE D'ESTABILITAT PER AL SUD-EST D'EUROPA

Els dies 28 i 29 de setembre de 2004 el Síndic va ser a Belgrad, convidat pel Pacte d'Estabilitat per al Sud-est d'Europa, per a participar com a ponent en la conferència titulada "L'Ombudsman al Sud-est d'Europa: enfortint la cooperació regional", coorganitzada pel Pacte d'Estabilitat, Eonomia (un projecte de l'Ombudsman Grec), el Ministeri d'Autogovern Local de Sèrbia i la

Missió de l'OSCE (Organització per a la Seguretat i Cooperació a Europa) a Sèrbia i Montenegro.

Representants d'institucions d'Ombudsman d'Albània, Bòsnia-Hercegovina, Croàcia, Macedònia, Montenegro, Moldàvia, Romania i Kosovo, l'Ombudsman Europeu i diverses organitzacions internacionals van trobar-se a Belgrad amb l'objectiu de contribuir a la consolidació de la figura de l'Ombudsman a la regió esmentada.

Cal destacar que el Síndic va ser l'únic representant d'una institució d'Ombudsman d'un país no pertanyent al sud-est d'Europa. La seva intervenció es va centrar en els avantatges i desavantatges dels diferents

nivells territorials d'Ombudsman i la seva eventual coexistència en un mateix territori, així com també en la conveniència del caràcter general o específic del seu mandat.

L'experiència de Catalunya com a territori en el qual actuen diferents institucions d'Ombudsman va ser determinant per a il·lustrar la temàtica plantejada.

L'organització territorial dels països participants era molt diversa: des de països centralitzats com Croàcia o Macedònia, amb un únic Ombudsman estatal; fins a països descentralitzats com Bòsnia-Hercegovina (amb dues Entitats polítiques amb el seu Ombudsman corresponent) o Sèrbia, que compta

amb un Ombudsman a la província autònoma de Vojvodina i està treballant en la creació de la institució a nivell estatal.

Precisament, en acabar la conferència va tenir lloc la presentació i discussió dels preparatius de la llei de l'Ombudsman de Sèrbia, que probablement s'aprovarà abans de finalitzar l'any.

El Síndic de Greuges i la Missió de l'OSCE han dissenyat un programa conjunt de suport a la institució de l'Ombudsman de Sèrbia, que es podrà posar en marxa tan aviat com es nomeni l'Ombudsman serbi.

EL SÍNDIC DE GREUGES POTENCIARÀ LA COL·LABORACIÓ AMB EL CONSELL DE L'AUDIOVISUAL

El Síndic de Greuges, Rafael Ribó, va visitar la seu del Consell de l'Audiovisual de Catalunya (CAC) el passat dia 14 de setembre. Durant la visita, Rafael Ribó i Francesc Codina, president del CAC, es van mostrar disposats a augmentar la col·laboració entre les dues institucions, que comparteixen àrees de treball com ara la infància, la normalització lingüística o el tractament de la informació electoral.

VISITA A LA INSTITUCIÓ DE LA COMISSIÓ PARLAMENTÀRIA DEL SÍNDIC DE GREUGES

La comissió del Síndic de Greuges del Parlament de Catalunya va visitar el passat dia 15 de setembre la seu de la institució, a Barcelona. Els diputats van mantenir una reunió amb el Síndic, Rafael Ribó, l'adjunt per a la defensa dels drets dels infants, Jordi Cots, i membres del seu equip. Després van visitar les dependències de la institució.

EL SÍNDIC PARTICIPA EN EL CONGRÉS MUNDIAL DE MOVIMENTS MUNDIALS I IMMIGRACIÓ

El Síndic de Greuges, Rafael Ribó, va participar el passat dia 18 en el Congrés Mundial de Moviments Humans i Immigració, que va tenir lloc al Fòrum Universal de les Cultures de Barcelona, organitzat per l'Institut Europeu de la Mediterrània. El Síndic va moderar la taula rodona: "Jo també he estat immigrant".